

بررسی وضعیت دو شغله‌ها در بازار کار ایران

مجری
قدیر اسدی

همکاران
علی‌رضا زاهدیان
فریده باقری

پژوهش‌کده‌ی آمار
گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

بهار ۱۳۹۲

به نام خداوند جان و خرد

پیش‌گفتار

یکی از مهم‌ترین آمارگیری‌های نمونه‌ای مرکز آمار ایران آمارگیری از نیروی کار است که از بهار ۱۳۸۴ تاکنون به صورت فصلی اجرا می‌شود. نتایج این آمارگیری شاخص‌های مهمی مانند نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری را همراه با تغییرات این نرخ‌ها ارائه می‌کند. در پرسشنامه طرح نیروی کار علاوه بر پرسش‌های اصلی که برای تعیین وضع اشتغال افراد و ویژگی‌های آن طرح شده است، پرسش‌هایی نیز برای فراهم کردن اطلاعات تکمیلی در زمینه نیروی کار وجود دارد، از جمله این پرسش‌ها می‌توان به پرسش‌هایی در خصوص افراد دو شغله اشاره کرد. بررسی اطلاعات حاصل از این پرسش‌ها همراه با شاخص‌های نیروی کار تصویر شفاف‌تری از وضعیت موجود در اشتغال در جامعه فراهم می‌کند. از این رو پژوهشکده آمار در راستای رسالت خود در زمینه اجرای طرح‌های پژوهشی با هدف تحلیل آمار و اطلاعات، اجرای طرح پژوهشی تحلیل ویژگی‌های افراد دو شغله را در دستور کار خود قرار داد.

این پژوهش در گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده آمار با همکاری آقای قدیر اسدی به عنوان مجری طرح، آقای علی‌رضا زاهدیان (رئیس پژوهشکده آمار) و خانم فریده باقری (عضو هیات علمی پژوهشکده آمار)، به عنوان همکاران اصلی طرح به انجام رسیده است که بدین وسیله از زحمات یکایک این همکاران تقدیر و تشکر می‌شود. علاوه بر اعضای اصلی طرح لازم است از زحمات خانم‌ها زهره فلاح محسن‌خانی و مریم جوادی که با راهنمایی‌های خود ما را در درک مفاهیم طرح نیروی کار و انجام هر چه بهتر این پژوهش یاری نمودند نیز تقدیر و تشکر شود.

گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

پژوهشکده‌ی آمار

فهرست

عنوان ..... شماره صفحه

فصل اول: بررسی عوامل تأثیرگذار بر دو شغله بودن

۱	مقدمه
۲	۱- بررسی عوامل تأثیرگذار بر دو شغله بودن در ایران
۲	۱-۱ - ویژگی های فردی
۳	۲-۱ - ویژگی های شغل اول
۳	۳-۱ - ویژگی های شغل دوم
۳	۴-۱ - وضعیت اقتصادی
۴	۵-۱ - داده ها
۴	۲- ویژگی های کلی افراد دو شغله
۵	۱-۲ - اندازه
۶	۲-۲ - ترکیب مکانی افراد دو شغله
۷	۳-۲ - درصد افراد دو شغله در استان های کشور

فصل دوم: بررسی ویژگی های افراد دو شغله

۱۵	مقدمه
۱۵	۱- ترکیب جنسیتی
۱۷	۲- ترکیب سرپرستی
۱۸	۳- ترکیب تحصیلات
۲۰	۴- ترکیب سنی افراد
۲۲	۵- ترکیب شغل اول
۲۴	۶- اطمینان شغلی
۲۵	۷- درصد دولتی بودن شغل اول
۲۷	۸- متوسط ساعات کاری در شغل اول
۲۷	۹- تجربه کاری در شغل اول

۲۸	۱۰- تجربه کاری کل
۲۹	۱۱- ترکیب شغل دوم
۳۰	۱۲- درصد دولتی بودن شغل دوم
۳۱	۱۳- متوسط ساعات کار در شغل دوم
۳۲	۱۴- نرخ بیکاری
۳۳	۱۵- در میان دوشغله‌ها چه می‌گذرد؟
۳۴	۱۵-۱- ترکیب نوع شغل و مالکیت شغل
۳۵	۱۵-۲- ترکیب شغلی
۳۷	۱۵-۳- ترکیب مالکیت شغلی
۳۸	۱۵-۴- ترکیب تحصیلات
۴۰	۱۵-۵- جستجوی کار
۴۱	۱۶- انگیزه‌های جستجوی شغل
۴۲	۱۶-۱- بازنشستگی و اشتغال
۴۳	۱۷- تجربه سایر کشورها
۴۶	۱۸- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۹	منابع
۵۱	پیوست

فصل اول

بررسی عوامل تأثیرگذار بر دو شغله بودن

مقدمه

در اغلب کشورهای دنیا دوشغله بودن امری طبیعی است. کار کردن در مشاغل متفاوت به معنی درآمد بیشتر و در نهایت به معنی مالیات بیشتر است و در نتیجه هیچ منع قانونی رایجی برای وجود افراد دوشغله وجود ندارد، البته در مواقعی در برخی از کشورها به علت شرایط خاص، مقرراتی برای دوشغله بودن وضع شده است. اغلب بحث‌های پیرامون ممانعت از دوشغله بودن، تأمین حداقل معیشت برای افرادی است که در جامعه توانایی کار داشته و به علت کمبود موقعیت شغلی در استفاده مفید از توانایی خود برای کسب معیشت محروم شده‌اند. در نتیجه در این موارد مقررات اقدام به جلوگیری از دوشغله بودن برای فراهم کردن موقعیت شغلی برای سایرین می‌کند.

اما در این میان چند نکته قابل بررسی است. اولین نکته میزان تلاش افراد در شغل اول است. این مسئله که اغلب در قالب مخاطرات اخلاقی¹ مورد بررسی قرار می‌گیرد، به این موضوع می‌پردازد که افرادی که دو شغل دارند، عموماً در شغل دوم دارای بازده بیشتری بوده و انگیزه دارند تا با کاهش تلاش در شغل اول و افزایش آن در شغل دوم درآمد بیشتری کسب کنند. در نتیجه در بعضی از تحقیقات اقتصادی به این موضوع می‌پردازند که آیا این موضوع برای افراد حاضر در اقتصاد که دارای دو شغل هستند، اتفاق می‌افتد یا خیر؟ و اگر این اتفاق می‌افتد، افرادی با چه ویژگی‌هایی از این خصوصیت برخوردارند؟ اگر چه به نظر نمی‌رسد که با وضع قانون بتوان از داشتن شغل دوم چنین افرادی جلوگیری کرد.

نکته بعدی که در مورد شغل دوم وجود دارد، انگیزه برخی از افراد و به خصوص سیاستمداران برای بررسی این موضوع است. آنها ادعا می‌کنند که داشتن شغل دوم توسط

---

¹ Moral hazard

افرادی در جامعه به واقع موجب بیکاری عده‌ای دیگر شده و از جهت منافع جمعی این موضوع نامناسب و در نتیجه غیرقابل قبول خواهد بود. اما چه میزان می‌توان به درستی ادعاهای آن‌ها اعتماد کرد و آیا می‌توان با فرض درستی ادعای آنان با طراحی مکانیزم‌هایی از این کار جلوگیری کرد؟

در این بررسی به منظور آگاهی از وضعیت افراد دوشغله در ایران سعی شده است که با استفاده از داده‌های سال‌های ۱۳۸۴ الی ۱۳۹۱ طرح نیروی کار مرکز آمار ایران ویژگی‌های افراد دوشغله مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

۱- بررسی عوامل تاثیرگذار بر دوشغله بودن در ایران

در ابتدا به بررسی ویژگی‌های افراد دوشغله پرداخته می‌شود. اهم ویژگی‌های که در این طرح مورد بررسی قرار می‌گیرد، شامل ویژگی‌های فردی، ویژگی‌های شغل اول و ویژگی‌های شغل دوم آن‌ها است.

تئوری‌های اقتصادی بحث مشارکت در بازار کار و نحوه تخصیص زمان افراد را در غالب بهینه‌سازی نئوکلاسیک که به هیکس برمی‌گردد (Andreu Mas-Colell, 1995)، مورد بررسی قرار می‌دهد. اگر از بیان دقیق بهینه‌سازی‌های اقتصادی در تئوری بگذریم، به طور خلاصه عوامل زیر بر دوشغله بودن افراد موثر است:

۱-۱ ویژگی‌های فردی

بهینه‌سازی رفتار هر فرد به طور مستقیم با ویژگی‌های فردی وی در ارتباط است. مهم‌ترین این ویژگی‌ها که در تصمیم‌گیری بازار کار از اهمیت زیادی برخوردار است عبارتند از:

- ۱- سن
- ۲- جنس
- ۳- تحصیلات
- ۴- سرپرست خانوار بودن یا نبودن
- ۵- تعداد فرزند
- ۶- وضعیت شغلی همسر

۷- سایر ویژگی‌های شخصی که برای شغل دوم انگیزه به همراه دارد (علاقه به شغل دوم، تمایل به کار بیشتر، افزایش سرمایه انسانی، دو شغله بودن در گذشته)

۲-۱ ویژگی‌های شغل اول

اشتغال در شغل دوم به طور مستقیم به شرایط شغل اول بستگی دارد. بازده‌های شغل اول در مقایسه با توانایی و خواست فرد، امکاناتی که شغل اول برای داشتن شغل دوم فراهم می‌کند و همچنین عواملی نظیر نوع شغل، ویژگی‌های محل کار، دستمزد فرد در شغل اول، اطمینان شغلی، تجربه، سابقه کار و رضایت‌مندی در شغل اول بر داشتن و حفظ شغل دوم اثر می‌گذارد.

۳-۱ ویژگی‌های شغل دوم

ویژگی‌های مشاغل مختلف، زمینه را برای انتخاب یا عدم انتخاب آن‌ها به عنوان شغل دوم فراهم می‌کنند. در زیر به اهم این ویژگی‌ها اشاره شده است.

۱- نوع شغل

۲- ویژگی‌های محل کار

۳- دستمزد

۴- تمام یا پاره وقت بودن

۴-۱ وضعیت اقتصادی

تصمیم‌گیری‌های آحاد اقتصادی در یک محیط اقتصادی، قابل قضاوت و بررسی است. در نتیجه متغیرهای کلان اقتصادی به طور مستقیم بر تصمیم‌گیری نیروی کار اثر خواهند گذاشت.

مهم‌ترین این متغیرها عبارتند از

۱- نرخ تورم

۲- نرخ بیکاری در استان محل سکونت

۳- درصد دو شغله‌ها

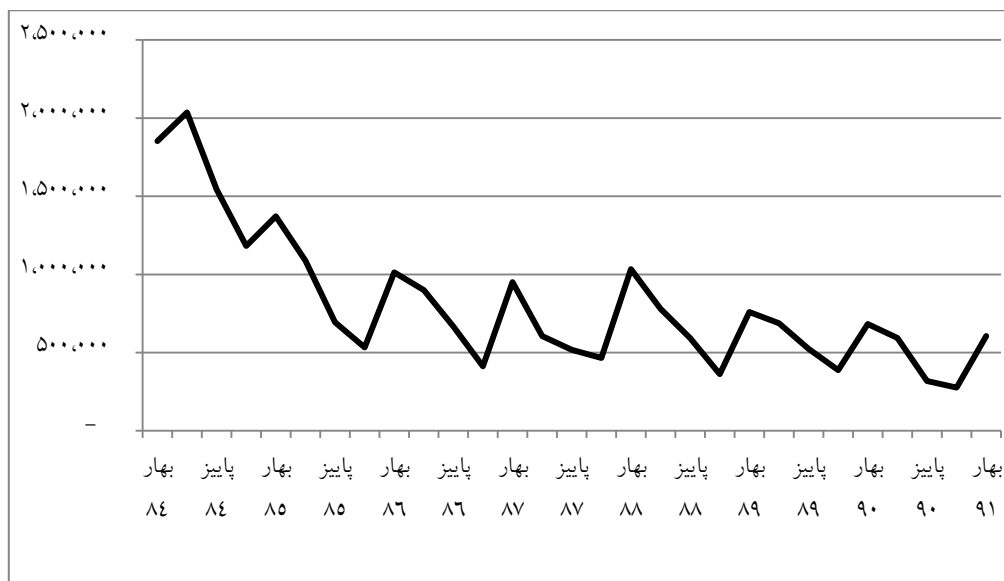
برای بررسی مسئله دو شغله بودن از داده‌های طرح نیروی کار مرکز آمار ایران استفاده شده است. این داده‌ها که به طور فصلی منتشر می‌شوند، شامل نمونه‌ای با تعداد تقریبی ۴۵۰۰۰ نفر هستند که در آن بین دو فصل متوالی و دو فصل یکسان از دو سال متوالی، ۵۰ درصد و بین دو سال متوالی، ۵۵ درصد از خانوارهای نمونه مشترک هستند.

۲ ویژگی‌های کلی افراد دوشغله

با توجه به آنچه در مورد ویژگی‌های موثر بر دوشغله بودن ذکر شد، در زیر به طور خلاصه به بررسی ویژگی‌های اصلی افراد دوشغله در طرح نیروی کار پرداخته شده است. ذکر یک نکته مهم ضروری است که تعداد خانوارهای نمونه طرح نیروی کار صرفاً برای نرخ مشارکت و نرخ بیکاری بهینه شده است، و از آنجا که امکان دارد توزیع افراد دوشغله در کشور از واریانس بیشتری نسبت به نرخ بیکاری یا نرخ مشارکت برخوردار باشد، در نتیجه اطلاعات به دست آمده از این طرح برای دوشغله‌ها دارای خطای بیشتری نسبت به اهداف طرح برای نرخ بیکاری است و با واقعیت اختلاف بیشتری خواهد داشت. به همین ترتیب هر کدام از شاخص‌ها یا نسبت‌هایی که برای ویژگی‌های این افراد مورد محاسبه قرار می‌گیرند، شامل این نوع از خطاست.

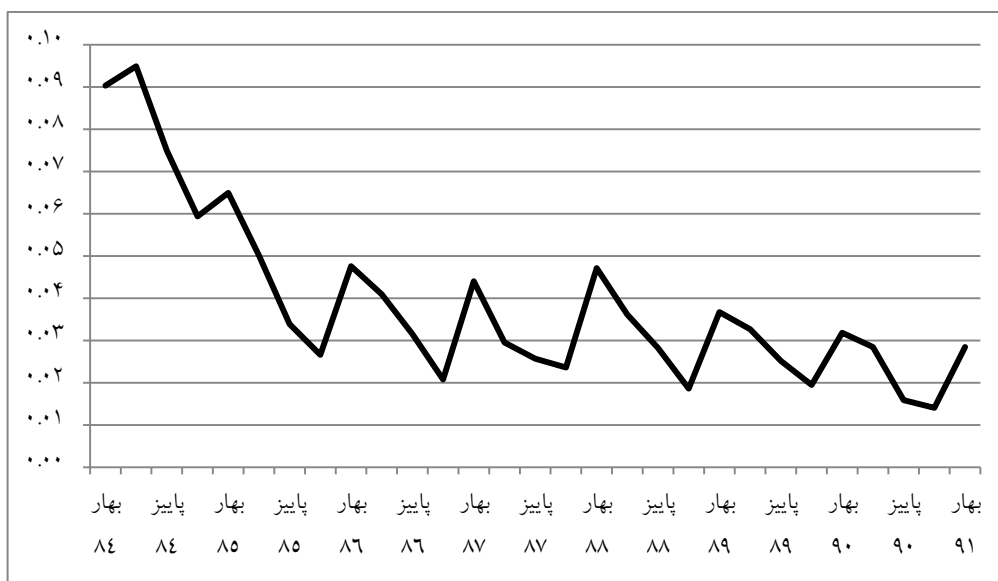
۱-۲ اندازه

در نمودار ۱ تعداد کل افراد دوشغله برای دوره بهار ۸۴ تا بهار ۹۱ نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیشترین میزان تعداد افراد دوشغله مربوط به فصل تابستان ۱۳۸۴ با ۲ میلیون نفر است و کمترین تعداد مربوط به فصل زمستان سال ۱۳۹۰ با ۲۷۷ هزار نفر است. تعداد افراد دوشغله یک رابطه سیکلی یک ساله و کاهنده با فصول سال دارد. به این صورت که در طی زمان تعداد افراد دوشغله به طور مداوم در حال کاهش است اما به علت تغییر فصل و افزایش افراد دوشغله در فصل بهار، تعداد افراد دوشغله افزایش یافته و دوباره روند کاهشی را برای فصل‌های بعدی آن سال طی می‌کند.

نمودار ۱- تعداد افراد دوشغله بر حسب فصل طی سال‌های ۱۳۸۴-۹۱

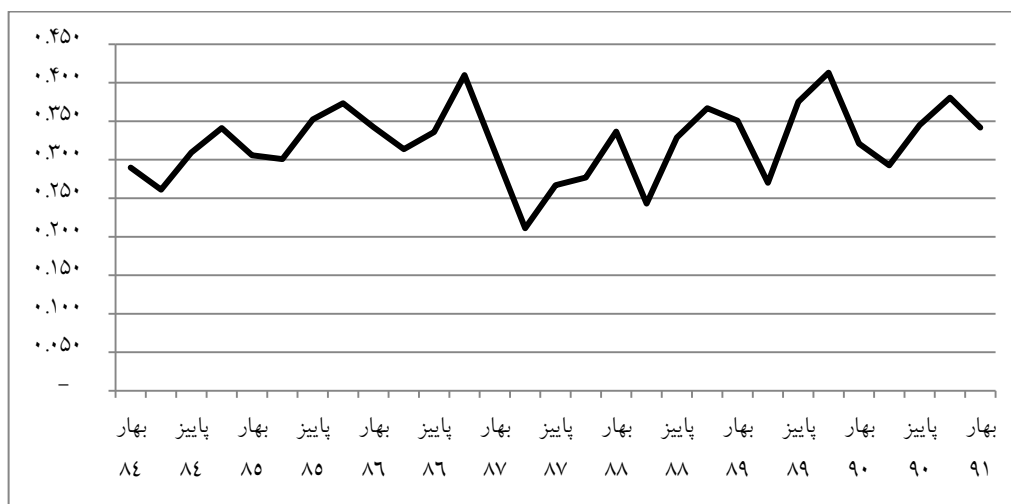
از آنجا که تعداد افراد دوشغله اطلاعاتی در مورد درجه اهمیت این گروه از شاغلین به دست نمی‌دهد (چون درجه اهمیت آنها در تناسب با حجم بازار کار معنی پیدا می‌کند)، در نمودار ۲ درصد افراد دوشغله (تقسیم تعداد دوشغله‌ها بر تعداد شاغلین) ارائه شده است. بیشترین درصد دوشغله‌ها مربوط به فصل تابستان ۱۳۸۴ با ۹/۵ درصد و کمترین آن مربوط به زمستان ۱۳۹۰ با ۱.۴ درصد است. نمودار به خوبی نشان می‌دهد که درصد افراد دوشغله در بازار کار طی دوره مورد بررسی کاهش یافته است.

نمودار ۲- درصد افراد دوشغله بر حسب فصل طی سال‌های ۱۳۸۴-۹۱

۲-۲ ترکیب مکانی افراد دوشغله

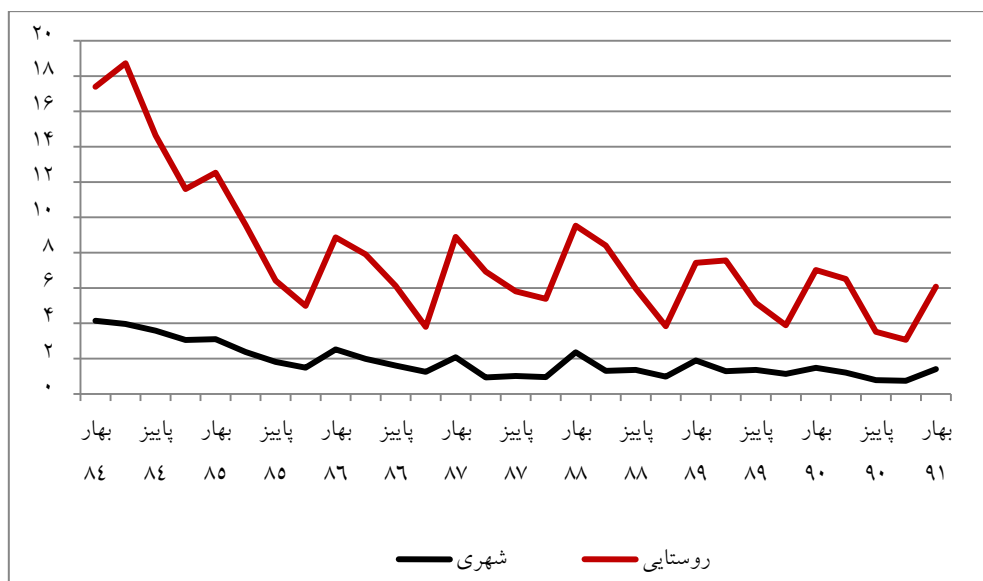
یک ویژگی مهم دوشغله‌ها که باید توجه ویژه‌ای به آن داشت، ویژگی مکانی افراد دوشغله است. منظور ما از مکان، محل زندگی آنها از لحاظ شهری یا روستایی بودن است. ویژگی مکانی علاوه بر اطلاعات مکان، اطلاعات مهم دیگری از جمله مهم‌ترین علل دوشغله شدن، توجیه تغییرات آنها طی زمان و ... را نشان می‌دهد. در نمودار ۳ درصد شهرنشینی افراد دوشغله نشان داده شده است. بیشترین درصد مربوط به فصل زمستان سال ۱۳۸۶ با ۴۰ درصد و کمترین درصد مربوط به تابستان ۱۳۸۷ با ۲۱ درصد می‌باشد. روند درصد شهرنشینی دوشغله‌ها نشان می‌دهد که هر چه تعداد دوشغله‌ها کاهش می‌یابد، درصد شهری بودن دوشغله‌ها افزایش می‌یابد. این روند به این معنی است که با بدتر شدن وضعیت بازار کار، روستاییان شغل دوم خود را از دست می‌دهند و شهرنشینان شغل دوم خود را حفظ می‌کنند. اما وقتی که شرایط بازار کار برای نگهداری یا یافتن شغل سخت‌تر می‌شود، شهرنشینان نیز توانایی یا تمایل خود در حفظ شغل دوم را از دست می‌دهند.

نمودار ۳- درصد شهرنشینی افراد دوشغله بر حسب فصل طی سال‌های ۱۳۸۴-۹۱

بعد از مشاهده وضعیت دوشغله‌ها از نظر مکانی در طول سال‌های گذشته، نسبت دوشغله بودن به لحاظ محل سکونت مورد بررسی قرار گرفته است. انتظار می‌رود که در مناطق شهری به دلیل مهارت بالای نیروی کار و امکان داشتن چندین شغل، درصد دوشغله بودن به میزان قابل توجهی بالاتر از مناطق روستایی باشد. نمودار ۴ نشان می‌دهد که دوشغله بودن برخلاف انتظار

ما در مناطق روستایی از درصد بسیار بالاتری برخوردار است. در بخش‌های بعد به توضیح علت چنین نسبت متفاوت و دور از انتظاری خواهیم پرداخت.

نمودار ۴- نسبت دوشغله بودن در مناطق شهری بر حسب فصل طی سال‌های ۱۳۸۴-۹۱

۳-۲ درصد افراد دوشغله در استان‌های کشور

جدول ۱ درصد افراد دوشغله را در استان‌های کشور در طول دوره مورد بررسی نشان می‌دهد. در این جدول استان‌ها به ترتیب کد استانی در دسته‌بندی مرکز آمار ایران مرتب شده‌اند و هیچ‌گونه ترتیبی از لحاظ بیشتر یا کمتر بودن دوشغله‌ها ندارند.

برای قضاوت در خصوص وضعیت افراد دوشغله در طی زمان یک فصل از فصول مورد بررسی به عنوان معیاری جهت رتبه‌بندی استان‌ها از لحاظ دوشغله بودن انتخاب شده است. برای انتخاب این فصل، دو معیار ۱- جهت‌دار نبودن اقتصاد از لحاظ رکود یا تورم و ۲- وجود دوشغله‌های غیرفصلی و غیرمعمول در آن فصل در نظر گرفته شده است. با در نظر گرفتن این دو معیار و برخی ملاحظات دیگر فصل بهار ۱۳۸۴ برای بررسی انتخاب شد. در ادامه با توجه به رتبه‌بندی انجام شده بر اساس فصل بهار ۱۳۸۴ به تحلیل توزیع افراد دوشغله پرداخته شده است.

استان‌های اردبیل، آذربایجان غربی، کهگیلویه و بویراحمد، مازندران، سیستان و بلوچستان، گیلان، آذربایجان شرقی، گلستان و قزوین به ترتیب بیشترین درصد افراد دوشغله را در نیروی کار و در فصل مذکور داشته‌اند. با تغییر فصل‌ها تغییرات خیلی زیادی در ترتیب این استان‌ها

نسبت به هم داده نخواهد شد، هر چند ممکن است استان‌های دیگری از جایگاه بالاتری نسبت به این استان‌ها از لحاظ درصد داشتن افراد دوشغله قرار گیرند.

با در نظر گرفتن سهم بخش‌های مختلف در تولید ملی ملاحظه می‌شود که در بیشتر این استان‌ها کشاورزی از بیشترین سهم برخوردار است. از طرف دیگر هر چه وضعیت بازار کار برای نگهداری شغل سخت‌تر می‌شود، استان‌هایی که سهم صنعت و معدن یا خدمات در آن‌ها بیشتر است، در جایگاه بالاتری قرار می‌گیرند، زیرا کشاورزان توانایی حفظ شغل خود را در شرایط سخت‌تر از دست می‌دهند.

جدول ۱- درصد افراد دوشغله برحسب استان و فصل طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۹۱

ردیف	استان	۱۳۸۴				۱۳۸۵			
		بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار	تابستان	پاییز	زمستان
-	مرکزی	۱۱.۲۲	۷.۸۹	۵.۴۵	۳.۳۲	۴.۰۱	۲.۵۱	۱.۲۴	۰.۸۶
۱	گیلان	۱۵.۰۱	۱۴.۵۶	۱۲.۱۸	۱۱.۸۳	۱۳.۴۷	۱۱.۷۸	۴.۶۸	۵.۲۲
۲	مازندران	۱۶.۳۲	۱۴.۲۹	۹.۵۸	۹	۹.۷	۱۱.۲۳	۷.۴	۵.۲۴
۳	آذربایجان شرقی	۱۴.۸۷	۱۶.۵۲	۱۵.۸۱	۷.۴۱	۱۴.۸۳	۷.۴۴	۵.۴۴	۴.۰۱
۴	آذربایجان غربی	۱۸.۵۱	۱۸.۸۶	۱۹.۳۹	۱۴.۵۵	۱۵.۶۹	۴.۳۲	۳.۷۲	۴.۰۲
۵	کرمانشاه	۶.۷۲	۹.۸۱	۶.۲۷	۳.۴۴	۶.۲۸	۷.۱۱	۳.۷۵	۳.۸۹
۶	خوزستان	۴.۲۵	۴.۹۵	۶.۰۳	۴.۹۱	۲.۳۵	۲.۹۵	۳.۸۸	۳.۶۶
۷	فارس	۴.۱۳	۶.۷۴	۷.۱	۵.۷۷	۳.۸۶	۳.۱۶	۱.۹۵	۱.۰۶
۸	کرمان	۷.۶۸	۵.۲۱	۴.۷	۴.۰۶	۹	۹.۰۶	۸.۵۷	۷.۸۶
۹	خراسان رضوی	۸.۳۸	۱۰.۴۴	۳.۳۴	۲.۵	۲.۶۶	۱.۱۴	۰.۹۸	۰.۵۳
۱۰	اصفهان	۷.۴۱	۶.۶۳	۵.۰۸	۴.۳۷	۵.۳۵	۴.۱۸	۲.۷۶	۲.۹۵
۱۱	سیستان و بلوچستان	۱۵.۸۲	۱۵.۴	۱۱.۲۳	۷.۹۳	۶.۱۹	۲.۳۷	۳.۴۳	۳.۱۳
۱۲	کردستان	۱۰.۹۱	۹.۵۲	۱۱.۲	۱۳.۲۲	۴.۱۴	۵.۴	۰.۹	۰.۱۶
۱۳	همدان	۷.۱	۸.۲۲	۶.۱۵	۵.۹۸	۹.۷۶	۱۱.۶۵	۴.۳۲	۱.۶۹
۱۴	چهارمحال و بختیاری	۸.۵۶	۵.۴۸	۵.۰۵	۳.۷۴	۳.۳۸	۲.۷۲	۱.۴۱	۱.۶۴
۱۵	لرستان	۱۰.۵۸	۱۵.۶۳	۸.۶۲	۸.۶۳	۶.۱۷	۳.۹۴	۳.۶۴	۰.۶۹
۱۶	ایلام	۱۰.۷۲	۱۰.۴۸	۸.۴۹	۷.۹۱	۳.۴۳	۲.۰۵	۲.۲۷	۳.۷۳
۱۷	کهگیلویه و بویراحمد	۱۷.۱۴	۱۴.۹۵	۱۵.۳۹	۱۰.۴۳	۹.۳۷	۴.۵۲	۱۴.۵۱	۴.۹۴
۱۸	بوشهر	۳.۵۱	۳.۸۸	۴.۲۸	۴.۱۶	۳.۴۲	۲.۵۳	۳.۶۵	۴.۲۲
۱۹	زنجان	۱۲.۸۶	۱۶.۶۶	۱۸.۸۵	۱۸.۳۷	۱۷.۶۳	۱۷.۰۸	۵.۹۵	۲.۲۳
۲۰	سمنان	۳.۴۸	۳.۸۲	۵.۴۸	۶.۰۴	۶.۹۸	۶.۷	۵.۵۸	۳.۳۷
۲۱	یزد	۹.۲۴	۱۰.۷۹	۶.۴۴	۵.۶۵	۶.۸۶	۴.۴۲	۴.۳۵	۴
۲۲	هرمزگان	۳.۳۶	۲.۸۵	۲.۲۵	۳.۲۵	۱.۵۸	۱.۷۳	۱.۱	۱.۵
۲۳	تهران	۲.۴۹	۲.۶۲	۲.۷۲	۳.۱۴	۲.۸۵	۲.۱۴	۱.۷۶	۱.۰۸
۲۴	اردبیل	۲۲.۲۳	۲۱.۷۳	۱۰.۷۷	۳.۶	۷.۵۳	۹.۲۱	۵.۷۷	۴.۳۴
۲۵	قم	۲.۵۹	۲.۴	۲.۳۶	۱.۵۶	۱.۹۹	۱.۴۸	۱.۰۷	۱.۶۵
۲۶	قزوین	۱۳.۸۲	۱۶.۸۳	۱۳.۲۷	۱۰.۴۵	۹.۹۳	۱۲.۲	۴.۴۵	۳.۳۷
۲۷	گلستان	۱۴.۱۶	۱۲.۲۱	۸.۱۵	۸.۸۷	۵.۲۷	۵.۱۱	۳.۶	۳.۵۲
۲۸	خراسان شمالی	۹.۳۳	۹.۱	۱۰.۴۱	۴.۲۵	۵.۰۹	۳.۷۲	۲.۳۵	۱.۸
۲۹	خراسان جنوبی	۶.۷۳	۹.۳۸	۱۰.۲۴	۶.۴۹	۴.۲۸	۳.۵	۶.۸۶	۳.۲۲

جدول ۱- درصد افراد دوشغله برحسب استان و فصل طی سالهای ۱۳۹۱-۱۳۸۴ (ادامه)

ردیف	استان	۱۳۸۶				۱۳۸۷			
		بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار	تابستان	پاییز	زمستان
-	مرکزی	۱.۵۵	۱.۵	۱.۲۷	۰.۱۹	۱.۱۵	۰.۶	۰.۴۱	---
۱	گیلان	۹.۵۵	۱۰.۶۴	۵.۵۵	۳.۶۱	۶.۷۷	۲.۹۷	۰.۶۳	۱.۴۵
۲	مازندران	۸.۵۸	۸.۶۳	۴.۰۵	۲.۴۸	۶.۹۵	۳.۵۶	۱.۴۸	۱.۷۳
۳	آذربایجان شرقی	۶.۷۵	۵.۴۷	۳.۹۴	۳.۰۴	۱۰.۸۸	۱۰.۲۱	۸.۶۵	۶.۳۴
۴	آذربایجان غربی	۷.۳۵	۵.۶۷	۵.۸۸	۳.۶۴	۵.۴۵	۵.۸۵	۴.۹۹	۳.۶
۵	کرمانشاه	۳.۴۷	۴.۶۸	۴.۹۴	۳.۰۸	۴.۶۲	۲.۹۲	۱.۹۹	۲.۸۶
۶	خوزستان	۷.۳	۴.۵۲	۳.۲۵	۲.۸۲	۵.۱۶	۲.۸۶	۲.۷۳	۳.۷۸
۷	فارس	۱.۲۷	۳.۹۱	۱.۵۹	۱.۸۴	۱.۲۹	۰.۳	۰.۸۹	۱.۴۸
۸	کرمان	۸.۰۵	۲.۸۶	۵.۶۷	۴.۱۸	۳.۷۱	۲.۲	۳.۴	۲.۵۹
۹	خراسان رضوی	۱.۷۶	۱.۰۹	۱.۸۸	۰.۹۶	۲.۳۶	۱.۷۸	۰.۹	۱.۰۲
۱۰	اصفهان	۴.۹۵	۳.۳۸	۳.۹۳	۲.۶۱	۶.۰۸	۲.۹۷	۳.۸۸	۲.۵۹
۱۱	سیستان و بلوچستان	۳.۲۹	۱.۴۳	۱.۲۶	۱.۲	۱.۹	۱.۲۴	۰.۸	۱.۱۸
۱۲	کردستان	۵.۷۴	۷.۰۶	۲.۳	۰.۴	۶.۴۵	۱.۵۶	۲.۰۱	۱.۰۱
۱۳	همدان	۸.۸۶	۹.۵۱	۴.۹۹	۲.۶۵	۱۰.۸۳	۱۰.۵۷	۸.۹۷	۴.۱۹
۱۴	چهارمحال و بختیاری	۲.۲۸	۲.۶۲	۲.۱۳	۱	۰.۳۴	۱.۲۷	۰.۳۵	۰.۰۷
۱۵	لرستان	۲.۴۴	۲.۲۳	۰.۸۳	۰.۳۴	۳.۲۱	۱.۱۹	۱.۰۹	۲.۶۵
۱۶	ایلام	۱.۴۵	۳.۰۲	۱.۴۹	۲.۳۴	۱.۶۳	-	۰.۲۶	۱.۴۲
۱۷	کهگیلویه و بویراحمد	۴.۸۵	۵.۲۸	۴.۸۵	۳.۲۵	۲.۶۶	۰.۴۶	۲.۰۷	۱.۱
۱۸	بوشهر	۳.۹۷	۲.۱۲	۲.۵	۲.۶۵	۲.۱۸	۱.۵۴	۲.۸۶	۵.۲۹
۱۹	زنجان	۱۴.۴۹	۵.۴	۳.۰۷	۱.۶۳	۴.۷۵	۲.۸۲	۱.۵۶	۲.۵
۲۰	سمنان	۶.۵	۵.۵۲	۳.۳۷	۱.۳۸	۳.۰۸	۲.۹۴	۳.۳۳	۱.۹۷
۲۱	یزد	۲.۰۸	۱.۲۹	۲.۶۱	۲.۰۲	۱.۹۵	۰.۶۸	۲	۴.۱۳
۲۲	هرمزگان	۰.۶۴	۰.۸۸	۱.۳۹	۱.۲	۰.۴۶	۰.۰۹	۰.۱۱	۰.۱۱
۲۳	تهران	۲.۰۱	۱.۸۵	۱.۵۶	۱.۲	۱.۷۸	۰.۷۵	۰.۷۴	۰.۲۲
۲۴	اردبیل	۱۲.۱۲	۱۴.۷۵	۷.۲۳	۱.۹۹	۱۳.۰۷	۱۱.۸۱	۱۱.۱۹	۱۱.۳۹
۲۵	قم	۱.۶	۱.۳۷	۱.۴۶	۰.۹۱	۱.۱۸	۰.۵۱	۰.۲۳	۰.۵۷
۲۶	قزوین	۸.۷۹	۶.۴	۹.۴۳	۲.۶۹	۹.۳۹	۵.۸۸	۲.۳۹	۰.۹۱
۲۷	گلستان	۴.۴۵	۳.۹۵	۴.۱۷	۳.۸۵	۴.۶۱	۳.۰۷	۴.۳۱	۶.۳۷
۲۸	خراسان شمالی	۲.۶۳	۱.۴۷	۴.۳۶	۱.۴۳	۵.۲۸	۰.۰۸	۱.۲۴	۱.۳۳
۲۹	خراسان جنوبی	۷.۳۴	۵.۴۳	۲.۸۷	۳.۶۳	۰.۵۳	۳.۵۳	۳.۱	۵.۴۳

جدول ۱- درصد افراد دوشغله برحسب استان و فصل طی سالهای ۱۳۹۱-۱۳۸۴ (ادامه)

ردیف	استان	۱۳۸۸				۱۳۸۹			
		بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار	تابستان	پاییز	زمستان
-	مرکزی	۰.۸۴	۰.۸۶	۰.۵۲	۰.۶۵	۱.۳۱	۱.۷۹	۱.۶۹	۰.۷۵
۱	گیلان	۶.۶۱	۴.۹۴	۲.۹۳	۱.۴۷	۵.۰۲	۳.۵۸	۲.۰۴	۳.۱۰
۲	مازندران	۴.۳۷	۳.۷۹	۱.۳۴	۰.۷۶	۵.۴۹	۴.۱۹	۱.۴۹	۱.۱۰
۳	آذربایجان شرقی	۱۵.۴۷	۱۴.۳۶	۳.۲۷	۳.۸۷	۷.۱۹	۸.۴۸	۳.۰۶	۱.۰۲
۴	آذربایجان غربی	۴.۶۶	۶.۷۲	۶.۰۲	۲.۶۴	۵.۵۲	۶.۷۶	۴.۴۸	۳.۰۶
۵	کرمانشاه	۹.۶۲	۵.۹۱	۴.۱۰	۲.۵۹	۷.۸۳	۵.۹۵	۴.۵۹	۲.۳۰
۶	خوزستان	۳.۳۹	۲.۳۲	۲.۴۱	۲.۴۱	۲.۷۷	۲.۰۱	۲.۲۲	۲.۱۷
۷	فارس	۳.۰۶	۱.۹۴	۲.۰۴	۱.۱۷	۲.۷۰	۲.۵۲	۱.۱۱	۱.۰۱
۸	کرمان	۱.۴۶	۱.۳۹	۳.۷۲	۲.۷۰	۴.۸۶	۲.۰۱	۲.۳۲	۳.۰۳
۹	خراسان رضوی	۲.۴۰	۱.۴۵	۱.۴۷	۰.۹۶	۲.۷۸	۰.۶۱	۲.۲۴	۱.۳۰
۱۰	اصفهان	۶.۵۴	۳.۷۳	۳.۹۹	۳.۶۳	۵.۶۵	۴.۷۶	۴.۹۹	۳.۷۸
۱۱	سیستان و بلوچستان	۲.۳۱	۱.۵۳	۱.۶۴	۱.۱۴	۱.۷۳	۰.۱۸	۰.۶۶	۰.۴۱
۱۲	کردستان	۴.۲۶	۲.۹۷	۲.۰۲	۰.۷۸	۴.۹۵	۴.۸۴	۱.۷۹	۰.۶۸
۱۳	همدان	۴.۱۸	۵.۱۲	۵.۴۹	۲.۳۱	۳.۹۴	۳.۱۳	۲.۴۹	۰.۹۶
۱۴	چهار محال و بختیاری	۰.۸۷	۰.۵۷	۰.۵۵	۰.۱۰	۲.۱۶	۲.۴۱	۲.۵۵	۰.۲۸
۱۵	لرستان	۵.۷۶	۱.۷۱	۱.۴۹	۳.۲۶	۴.۵۱	۵.۶۳	۴.۵۳	۵.۷۹
۱۶	ایلام	۲.۰۶	۰.۸۳	۰.۹۷	۰.۱۹	۱.۸۰	۱.۳۰	۱.۹۱	۰.۵۵
۱۷	کهگیلویه و بویراحمد	۲.۶۶	۰.۴۲	۰.۸۱	۰.۰۶	۰.۹۳	۰.۸۸	۲.۱۶	۲.۹۶
۱۸	بوشهر	۲.۶۸	۳.۷۱	۲.۶۲	۳.۰۸	۳.۸۲	۲.۰۷	۲.۹۶	۲.۴۵
۱۹	زنجان	۶.۰۴	۴.۶۷	۳.۹۸	۰.۶۲	۵.۸۱	۷.۴۱	۴.۱۹	۱.۷۳
۲۰	سمنان	۲.۸۶	۴.۱۳	۳.۹۳	۰.۷۱	۳.۶۹	۴.۰۲	۲.۰۱	۱.۱۶
۲۱	یزد	۳.۴۱	۲.۵۸	۳.۲۷	۱.۴۳	۲.۹۴	۲.۹۱	۱.۳۵	۲.۲۳
۲۲	هرمزگان	۰.۱۰	۰.۱۹	۰.۲۵	۱.۲۴	۰.۲۵	۰.۴۴	۰.۸۵	۰.۸۸
۲۳	تهران	۱.۶۵	۰.۲۰	۱.۰۵	۰.۰۳	۰.۷۴	۰.۴۷	۰.۵۶	۰.۵۶
۲۴	اردبیل	۱۷.۸۵	۱۷.۶۰	۱۵.۷۰	۸.۰۴	۱۱.۵۸	۱۵.۵۳	۱۱.۹۰	۱۰.۷۱
۲۵	قم	۰.۹۸	۰.۷۲	۰.۹۸	۱.۲۸	۱.۰۹	۱.۸۸	۱.۸۹	۱.۴۶
۲۶	قزوین	۳.۸۰	۵.۰۸	۳.۴۲	۲.۵۵	۷.۶۱	۶.۶۹	۶.۶۶	۳.۲۳
۲۷	گلستان	۷.۵۸	۵.۴۵	۵.۲۵	۶.۴۰	۵.۵۱	۳.۱۵	۳.۸۷	۴.۳۲
۲۸	خراسان شمالی	۴.۹۳	۲.۳۵	۶.۱۰	۴.۲۴	۳.۹۴	۲.۶۴	۳.۲۶	۲.۲۸
۲۹	خراسان جنوبی	۶.۶۶	۵.۴۷	۴.۵۱	۲.۲۳	۲.۵۵	۲.۳۵	۱.۵۷	۲.۱۷

جدول ۱- درصد افراد دوشغله برحسب استان و فصل طی سالهای ۱۳۹۱-۱۳۸۴ (ادامه)

ردیف	استان	۱۳۹۰				۱۳۹۱
		بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار
-	مرکزی	۱.۴۴	۰.۷۰	۰.۷۰	۰.۷۱	۰.۶۶
۱	گیلان	۵.۳۱	۵.۲۱	۱.۷۶	۱.۶۶	۵.۰۶
۲	مازندران	۱.۹۴	۴.۷۸	۲.۰۶	۰.۵۶	۳.۷۷
۳	آذربایجان شرقی	۴.۰۹	۳.۸۷	۲.۰۶	۱.۴۳	۴.۱۰
۴	آذربایجان غربی	۴.۹۸	۴.۷۶	۲.۵۹	۲.۳۰	۴.۵۴
۵	کرمانشاه	۸.۱۴	۳.۷۷	۱.۵۴	۰.۹۵	۴.۵۵
۶	خوزستان	۳.۱۵	۱.۲۰	۱.۰۴	۱.۶۰	۱.۶۹
۷	فارس	۱.۸۲	۱.۶۱	۰.۴۲	۱.۰۳	۱.۵۸
۸	کرمان	۳.۴۶	۲.۵۲	۱.۲۱	۱.۹۴	۳.۶۸
۹	خراسان رضوی	۱.۹۲	۰.۹۹	۰.۷۸	۰.۴۱	۰.۴۷
۱۰	اصفهان	۴.۸۷	۴.۰۱	۲.۰۱	۳.۲۳	۶.۰۰
۱۱	سیستان و بلوچستان	۱.۰۷	۱.۳۴	۰.۸۳	۰.۰۸	۲.۰۵
۱۲	کردستان	۴.۷۹	۲.۲۹	۰.۶۱	۰.۳۷	۴.۶۸
۱۳	همدان	۲.۴۰	۲.۱۳	۲.۵۰	۰.۳۹	۴.۲۲
۱۴	چهارمحال و بختیاری	۱.۵۲	۱.۴۷	۱.۵۳	۰.۵۴	۲.۰۱
۱۵	لرستان	۷.۳۰	۹.۴۹	۴.۵۹	۳.۴۰	۴.۱۴
۱۶	ایلام	۲.۰۲	۲.۵۹	۱.۵۴	۰.۵۴	۰.۷۱
۱۷	کهگیلویه و بویراحمد	۳.۷۲	۲.۳۰	۰.۹۲	۰.۷۲	۲.۱۸
۱۸	بوشهر	۴.۳۶	۴.۴۵	۳.۳۴	۴.۹۳	۲.۸۷
۱۹	زنجان	۴.۰۰	۴.۲۱	۲.۱۷	۲.۶۶	۴.۲۵
۲۰	سمنان	۳.۱۹	۲.۳۹	۲.۳۹	۱.۵۴	۳.۰۵
۲۱	یزد	۲.۳۳	۱.۴۴	۱.۲۶	۱.۷۹	۱.۶۸
۲۲	هرمزگان	۰.۶۵	۰.۰۷	۰.۳۶	۰.۲۱	۰.۶۰
۲۳	تهران	۰.۲۶	۰.۴۸	۰.۴۹	۰.۴۸	۱.۱۲
۲۴	اردبیل	۱۲.۷۷	۱۴.۱۲	۸.۷۸	۷.۴۴	۴.۱۷
۲۵	قم	۱.۰۶	۱.۴۵	۰.۷۴	۰.۶۹	۱.۵۶
۲۶	قزوین	۸.۵۱	۷.۴۰	۵.۰۲	۱.۳۳	۷.۱۳
۲۷	گلستان	۴.۴۰	۲.۴۰	۲.۹۱	۱.۸۳	۲.۷۹
۲۸	خراسان شمالی	۷.۴۷	۴.۷۵	۲.۴۱	۳.۴۴	۳.۶۳
۲۹	خراسان جنوبی	۸.۵۴	۶.۳۸	۱.۹۷	۴.۷۰	۳.۳۸

برای بررسی رابطه بین وضعیت استان به لحاظ بازار کار و وضعیت دوشغله‌ها در آن استان، در جدول ۲ برای سه فصل درصد دوشغله‌ها را در برابر نرخ بیکاری نشان داده شده است.

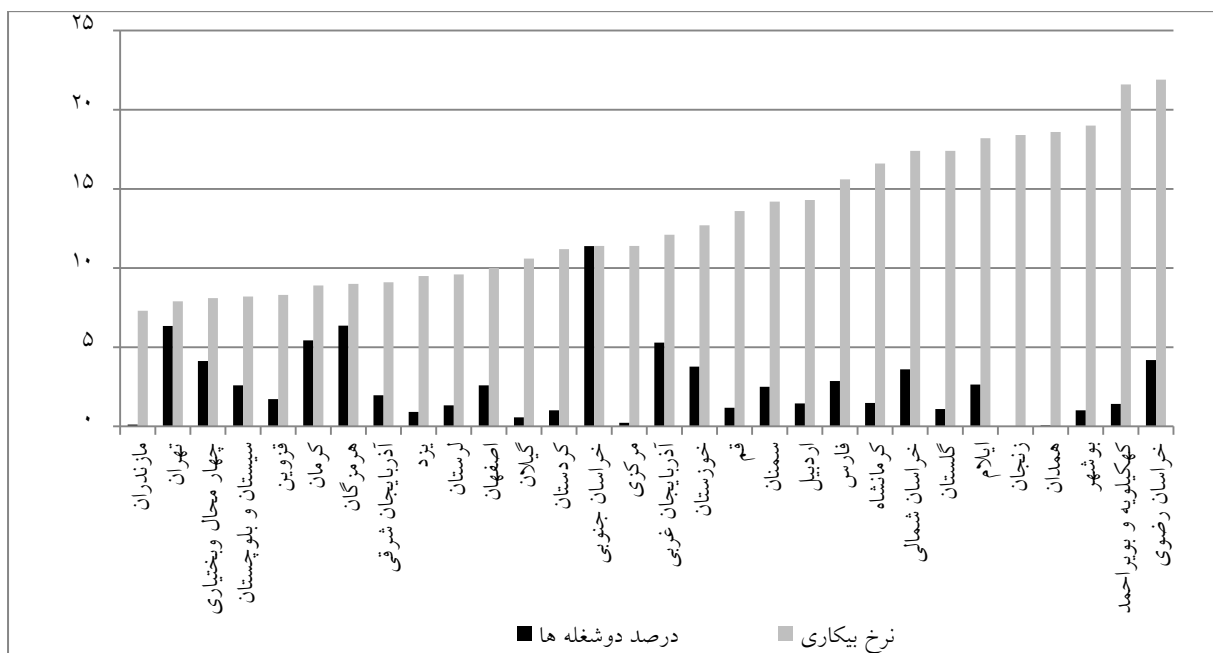
جدول ۲- درصد افراد دوشغله و نرخ بیکاری برحسب استان

ردیف	استان/فصل	بهار ۸۴		بهار ۸۷		زمستان ۸۷	
		درصد دوشغله‌ها	نرخ بیکاری	درصد دوشغله‌ها	نرخ بیکاری	درصد دوشغله‌ها	نرخ بیکاری
۰	مرکزی	۱۱.۲۲	۱۳.۶	۱.۷۸	۱۰.۳	۰.۲۲	۱۱.۴
۱	گیلان	۱۵.۰۱	۱۱.۲	۱.۱۸	۷.۶	۰.۵۷	۱۰.۶
۲	مازندران	۱۶.۳۲	۱۰.۹	۰.۴۶	۹.۵	۰.۱۱	۷.۳
۳	آذربایجان شرقی	۱۴.۸۷	۱۵.۳	۳.۰۸	۸.۸	۱.۹۷	۹.۱
۴	آذربایجان غربی	۱۸.۵۱	۱۱.۶	۲.۱۸	۱۳.۲	۵.۲۹	۱۲.۱
۵	کرمانشاه	۶.۷۲	۱۵.۴	۱.۲۹	۹.۷	۱.۴۸	۱۶.۶
۶	خوزستان	۴.۲۵	۱۶.۴	۵.۱۶	۱۲.۳	۳.۷۸	۱۲.۷
۷	فارس	۴.۱۳	۱۲.۷	۴.۶۲	۱۱.۱	۲.۸۶	۱۵.۶
۸	کرمان	۷.۶۸	۱۰.۴	۰.۵۳	۱۰.۴	۵.۴۳	۸.۹
۹	خراسان رضوی	۸.۳۸	۱۲.۴	۱۰.۸۳	۱۱.۱	۴.۱۹	۲۱.۹
۱۰	اصفهان	۷.۴۱	۱۳.۶	۶.۰۸	۸.۸	۲.۵۹	۱۰
۱۱	سیستان و بلوچستان	۱۵.۸۲	۱۶.۵	۳.۷۱	۹.۹	۲.۵۹	۸.۲
۱۲	کردستان	۱۰.۹۱	۹.۵	۲.۳۶	۷.۳	۱.۰۲	۱۱.۲
۱۳	همدان	۷.۱۰	۱۲	۰.۳۴	۱۲.۶	۰.۰۷	۱۸.۶
۱۴	چهارمحال و بختیاری	۸.۵۶	۹	۱.۹۵	۵	۴.۱۳	۸.۱
۱۵	لرستان	۱۰.۵۸	۸.۷	۵.۲۸	۷.۷	۱.۳۳	۹.۶
۱۶	ایلام	۱۰.۷۲	۱۴.۶	۳.۲۱	۱۸	۲.۶۵	۱۸.۲
۱۷	کهگیلویه و بویراحمد	۱۷.۱۴	۱۵.۱	۱.۶۳	۱۱.۳	۱.۴۲	۲۱.۶
۱۸	بوشهر	۳.۵۱	۹.۳	۶.۴۵	۸.۷	۱.۰۱	۱۹
۱۹	زنجان	۱۲.۸۶	۱۱.۶	۱.۱۵	۹.۸	۰.۰۰	۱۸.۴
۲۰	سمنان	۳.۴۸	۱۲.۱	۴.۷۵	۷.۳	۲.۵۰	۱۴.۲
۲۱	یزد	۹.۲۴	۱۲.۷	۹.۳۹	۷.۴	۰.۹۱	۹.۵
۲۲	هرمزگان	۳.۳۶	۸.۴	۴.۶۱	۸.۳	۶.۳۷	۹
۲۳	تهران	۲.۴۹	۵.۷	۱۰.۸۸	۶.۷	۶.۳۴	۷.۹
۲۴	اردبیل	۲۲.۲۳	۱۲.۳	۶.۷۷	۱۰.۷	۱.۴۵	۱۴.۳
۲۵	قم	۲.۵۹	۹.۹	۱.۹۰	۱۱.۴	۱.۱۸	۱۳.۶
۲۶	قزوین	۱۳.۸۲	۹.۲	۶.۹۵	۸.۶	۱.۷۳	۸.۳
۲۷	گلستان	۱۴.۱۶	۱۴.۲	۲.۶۶	۱۴	۱.۱۰	۱۷.۴
۲۸	خراسان شمالی	۹.۳۳	۹.۸	۵.۴۵	۸.۳	۳.۶۰	۱۷.۴
۲۹	خراسان جنوبی	۶.۷۳	۱۱.۱	۱۳.۰۷	۹.۴	۱۱.۳۹	۱۱.۴
	correlation	-۰.۳۸۳۰		-۰.۲۲۳۲		-۰.۲۱۹۶	

همان‌طور که از جدول ۲ پیداست در هر استانی که نرخ بیکاری بالاتر است، تعداد دوشغله‌ها در آن استان به نسبت کمتر است. این موضوع در سطر آخر جدول و با محاسبه ضریب همبستگی بین نرخ بیکاری و درصد دوشغله‌ها نشان داده شده است. ضریب همبستگی منفی بین درصد دوشغله‌ها در هر استان و نرخ بیکاری آن استان نشان می‌دهد که تنها در شرایطی می‌توان شغل دوم داشت که رقیب ارزان‌تر و با مزیت‌تری در بازار کار وجود نداشته باشد.

همچنین نمودار ۵ نشان می‌دهد که استان‌هایی با نرخ بیکاری بالاتر دارای نرخ دوشغله‌های

پایین‌تر هستند.

نمودار ۵- درصد دوشغله و نرخ بیکاری برحسب استان فصل زمستان ۱۳۸۷